

Wonderful World: Parallel Side of the Red Gate เขาเล่าถึงประสบการณ์สมัยที่วาดภาพขึ้นดังกล่าว ว่าตนสนใจเหตุการณ์ 6 ตุลาอยู่แล้ว จึงติดต่อทีมงาน ‘บันทึก 6 ตุลา’ เพื่อตามหาสถานที่จริง ในที่สุดก็พบกับนิตินัยและประตู่แดง วันนี้เขาให้ความคิดเห็นว่าปัจจุบันนี้ทั้งตัวประตู่และบริเวณโดยรอบมีสภาพเก่าลง จึงเป็นการดีกว่าหากจะนำไปเก็บเพื่อรอเข้าพิพิธภัณฑ์ในอนาคต แทนที่จะปล่อยให้มันอยู่ตรงนี้ต่อไป

“ทางผ่านที่เราเข้าถนนมา มันก็ทางผ่านไปบ้านผมนะ บ้านผมอยู่กาญจนบุรี ผมผ่านมาตั้งแต่เด็กๆ แล้ว แต่เราไม่เคยรู้เลย” เอนกชัย เรืองรัตนกร อาจารย์พิเศษ สาขารัฐศาสตร์ อักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เล่าถึงความลึกลับของพื้นที่ประตู่แดงผ่านประสบการณ์ส่วนตัวของเขา เขาและพ่อซึ่งเป็นนักการเมืองท้องถิ่นไม่เคยรู้ว่าสถานที่ใกล้บ้านของเขาครั้งหนึ่งเคยมีคนมาถูกผูกคอตาย

เมื่อหันกลับมา ผมพบว่าประตูบานขวาถูกถอดออกแล้ว ตอนนี้

เหล่าช่างกำลังค่อยๆ ลนไฟประตูบานซ้ายเพื่อที่จะถอดมันออกมา จากกำแพงได้ง่ายขึ้น เครื่องยนต์ของรถสิบล้อส่งเสียงดังกลบ เสียงการทำงานของช่าง เมื่อประตูบานซ้ายหลุดออก มันเกือบจะ ล้มลงทันที หลายคนเข้าไปช่วยประคอง ผมเพิ่งสังเกตเห็นเหล็กส่วน หนึ่งของประตูบานซ้ายถูกแทนที่ด้วยแผ่นไม้ ความผูกพันตามกาล เวลาเกือบจะทำให้แผ่นไม้หลุดออกจากตัวประตู

ภาสกร อินทุमार จากสาขาวิชาการละคอน คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ บอกว่า โครงการ ‘บันทึก 6 ตุลา’ ทำให้สังคมได้รับรู้ถึงปริศนาลึกลับที่อยู่รอบเหตุการณ์ 6 ตุลา

“เหตุการณ์ 6 ตุลา คนจะรับรู้ในฐานะภาพใหญ่ๆ เป็นภาพ เหตุการณ์ แต่ใครคือคนที่อยู่ในนั้น ใครคือผู้ที่สูญเสีย ผู้ที่สูญเสีย ชีวิต”

การพยายามรวบรวมข้อมูลของ โครงการบันทึก 6 ตุลา หรือ สารคดีเรื่อง *สองพี่น้อง* (2017) สารคดีที่เล่าเรื่องชีวิตของช่างไฟ ฟ้าทั้งสอง ได้ช่วยเติมเต็มคำถามเหล่านี้

สิตา การย์เกรียงไกร

สิตา การย์เกรียงไกร (ในอดีตใช้ชื่อว่า ตา เพียรอธิธรรม) อดีต นักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นนักศึกษาในเหตุการณ์ 6 ตุลาคนเดียวที่มาในวันนี้ คนส่วนมากมักจดจำว่า 6 ตุลาเป็นเรื่อง ราวที่เกิดที่ธรรมศาสตร์ แต่ 6 ตุลาเกิดขึ้นทุกที่

แม้จะเรียนจบแล้วในปี 2519 แต่สิตาก็มาธรรมศาสตร์ในฐานะ ตัวแทนของขอนแก่นที่มาประสานงานกับกลุ่มนักศึกษา เขาถูกกัน ตัวให้ออกไปทำงานประมาณเวลาตี 3 ก่อนที่กระสุน M79 ลูก แรกจะถูกยิงมาตกที่สนามฟุตบอล ตัวเขาไม่เคยเดินทางมาที่ประตู แดงเลย และที่เดินทางมาในวันนี้เป็นเพราะรู้สึกมีความผูกพันกับ เหตุการณ์ที่ทำให้ช่วงชีวิตของเขาเปลี่ยนไป และมันก็เป็นความรับผิดชอบหนึ่งของคนรุ่นเขาที่จะต้องมาในวันนี้ ถึงแม้ว่าบทบาทของคนรุ่นเขาจะหมดไปนานแล้วก็ตาม

แต่สิตากล่าวอย่างมั่นใจว่า หากได้ย้อนเวลากลับไปก็จะเลือกเดิน เส้นทางเดิมอยู่ดี เขาไม่ขอเปลี่ยนแปลงสิ่งที่ทำ คิด หรือตั้งใจใน

อดีต ถึงแม้หลายคนที่เคยผ่านช่วงเวลานั้นจะมองว่ามันเป็นช่วงเวลาแห่งการสูญเสีย แต่เขามองว่ามันเป็นช่วงเวลาที่ทำให้ได้ประสบการณ์หลายอย่างในชีวิตที่คนอื่นหาไม่ได้ ประสบการณ์ที่ตัวเขาประสบในป่าเป็นความทรงจำที่ใครอื่นจะเขียนไม่ได้

“มันเป็นเรื่องของความเป็นและความตาย เป็นเส้นขนานที่เราจะก้าวข้าม ก้าวพลาดก็ตาย มันเป็นเส้นขนานที่เกือบจะเป็นเส้นเดียวกัน” เขาหวนคิดถึงประสบการณ์การใช้ชีวิตหลบหนีอำนาจรัฐในป่า

ตลอด 42 ปีที่ผ่านมา ชุมพร ทুমไผ่ และ วิชัย เกษศรีพงศ์ษา
ไม่มีใบหน้ารูปถ่ายอยู่ในหนังสือเรียน แต่ใบหน้าของเขาเริ่ม

ปรากฏ รสนิยมทางการเมืองของเขาเริ่มปรากฏ ชีวิตของเขาเริ่มปรากฏ จากที่เคยเป็นปริศนาของเหตุการณ์ 6 ตุลา เมื่อมีการบันทึกข้อมูลอย่างเป็นระบบ มีการค้นหาตัวตนพวกเขาผ่านหนังสือสารคดี พวกเขาจึงปรากฏ

นิตินัย คณงเหตุ (ขวามือของภาพ) ขณะรับประตูบานใหม่

ประตูบานใหม่ถูกยกลงมาจากรถสิบล้อ มันช่างใหม่เอี่ยมและดูเป็นประตูที่แสนจะธรรมดา พร้อมทั้งจะทำหน้าที่อย่างที่ประตูปกติจะทำ คือเปิดเผยและปกปิดสิ่งที่อยู่ภายในพร้อมทั้งปิดกั้นไม่ยอมให้สิ่งภายนอกเข้ามา หาใช่เป็นสัญลักษณ์ทางความทรงจำที่เคยส่งผลต่อชีวิตนับจำนวนไม่ได้ และมันมีสีฟ้าอมเทา

เหล่าช่างทั้งหลายค่อยๆ ผูกเชือกเพื่อป้องกันไม่ให้ประตูแดงได้รับความเสียหายจากการขนส่ง โดยมี ชุมพล ทุมไมย นั่งสังเกตการณ์อย่างตั้งใจอยู่บนตอม้ พวกเราไม่อาจรู้ได้ว่าชุมพลกำลังคิดอะไร หรือรู้สึกอย่างไร

เสียงสตาร์ทเครื่องยนต์ของรถสิบล้อดังขึ้น รถสิบล้อค่อยๆ แล่น
ออกไปไกลจากสายตาของเรา ค่อยๆ ขนย้ายประวัติศาสตร์
เดินทางไปบนถนน ย้ายจากความลืมไปสู่การจำ